

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4448/2018
13.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужилаца АА власника Пољопривредног газдинства „АА“ из ... и ББ из ..., које заступа пуномоћник Константин Ранков адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4179/17 од 12.04.2018. године, у седници већа одржаној 13.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4179/17 од 12.04.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зрањинину П 12/17 од 18.09.2017. године одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезе тужена да им исплати износ од 116.000.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења, па до исплате. Тужиоци су обавезани да туженој накнаде парничне трошкове у износу од 171.600,00 динара.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж 4179/17 од 12.04.2018. године жалбу тужилаца одбио и потврдио пресуду Вишег суда у Зрањинину П 12/17 од 18.09.2017. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су изјавили благовремено ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а разлози образложења побијане пресуде садрже оцену битних жалбених навода због чега није основан ревизијски навод о учињеној повреди одредаба парничног поступка

из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП, у поступку пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању „ВВ“ а.д. ... и тужилац као власник пољопривредног газдинства „АА“ из ... и произвођач закључили су 03.11.2008. године уговор о кооперацији у производњи пољопривредних производа, којим је регулисан однос странака у размени минералног ђубрива за меркантилну пшеницу рода 2009. године, на начин ближе наведен у уговору. Дана 24.11.2008. године „ВВ“ а.д. из ..., као поверилац и тужилац, као дужник поднели су Општинском суду у Зрењанину предлог за обезбеђење новчаног потраживања од 37.856.000,00 динара заснивањем заложног права на непокретностима дужника површине 106 ха 04 а 15 м². На рочишту од 10.12.2008. године постигнут је споразум о обезбеђењу новчаног потраживања заснивањем заложног права на непокретностима тужиоца описаним у образложењу првостепене пресуде и донето решење И 1664/08 којим је прихваћен споразум странака. „ВВ“ а.д. је 22.10.2009. године поднео Општинском суду у Зрењанину предлог за извршење на основу споразума као извршне исправе којим је предложено намирење његовог новчаног потраживања и трошкова поступка пописом, проценом и продајом дужникових ванкњижних непокретности на којима је засновано заложно право. Решењем И 1761/09 од 18.11.2009. године одређено је предложено извршење и одмерени трошкови поступка. Тужиоци, као извршни дужници, нису изјавили жалбу. Закључком И 1230/10 од 12.04.2010. године Основни суд у Зрењанину је одредио процену вредности непокретности извршних дужника вештачењем. Правноснажним решењем Гж 1331/10 од 17.11.2010. године одбијена је жалба извршних дужника и потврђено је решење о утврђивању вредности И 1230/10 од 31.05.2010. године којима је утврђена вредност непокретности извршних дужника. Дана 23.01.2010. године суду је достављен поднесак „ГГ“ д.о.о. ... у коме је наведено да је уговором о цесији овереним 20.12.2010. године „ВВ“ а.д. ... пренео своја потраживања по извршној исправи из поступка на пријемника „ГГ“ д.о.о. из ... и предложено да суд донесе решење којим ће увести новог извршног повериоца у поступак извршења. Решењем суда од 06.04.2011. године није дозвољена промена извршног повериоца. „ГГ“ д.о.о. ... доставио је суду поднесак 26.09.2011. године у коме поново предлаже да се означи као извршни поверилац, па је закључком суда од 29.09.2011. године утврђено да стицалац „ГГ“ д.о.о. ... ступа у извршни поступак, као извршни поверилац уместо „ВВ“ а.д. Након што је извршни поверилац поднео од 26.12.2011. године известио суд да је устројена нова евиденција непокретности, суд је решењем од 27.02.2012. године наложио РГЗ-СКН Зрењанин забележбу постојања извршења, а закључком од истог дана известио повериоца да одређене парцеле нису уписане на извршне дужнике и наложио му да се о томе изјасни у одређеном року. У поднеску од 07.06.2012. године извршни поверилац је одустао из извршења у погледу парцела које се не води на име дужника, а након што је Основни суд у Зрењанину заказао продају непокретности, дужници су изјавили приговор у коме су навели да је обавеза у претежном делу извршена. Поднео од 14.07.2012. године поверилац је признао да је делимично извршена обавеза и у ком делу, а 04.12.2012. године је одржано рочиште ради спровођења извиђајних радњи. Решењем И 1230/10 од 09.01.2013. године обустављен је поступак извршења за одређени износ и ограничено спровођење извршења на исплату остатка дуга, док је приговор пресуђене ствари и предлог извршних дужника за упућивање на парницу ради доказивања да су своју обавезу извршили одбијен. Закључком о продаји од 01.04.2013. године заказана је продаја за 30.04.2013. године, а поднео од 10.04.2013. године дужници су приговорили процењеној вредности

непокретности. Закључком од 19.04.2013. године наложено је извршним дужницима да изврше уплату предујма трошкова стручног лица ради процене вредности непокретности, што је учињено. На рочишту за јавну продају од 30.04.2013. године суд је донео закључак да се рочиште неће одржати и да се усваја предлог извршног дужника да се због протеча времена и промене тржишне вредности непокретности путем стручног лица поново утврди вредност истих. Дана 16.05.2013. године извршни дужници су доставили суду захтев за заштиту законитости против решења од 09.01.2013. године и решења Ипв 11/13 од 06.03.2013. године. Процена вредности достављена је суду 17.05.2013. године, а пуномоћнику дужника 20.05.2013. године. Поднеском од 24.05.2013. године извршни дужници су предложили да се одлука суда о дозволи промене повериоца и све одлуке после 06.04.2011. године укину и поступак обустави. Врховни касациони суд је решењем Гзз1 215/13 од 20.06.2013. године одбацио захтев за заштиту законитости. Основни суд у Зрењанину је 13.09.2013. године донео закључак којим је заказао прво јавно надметање за продају непокретности за 11.10.2013. године. Поднеском од 08.10.2013. године извршни дужници су тражили нову процену због протеча од 6 месеци. Дана 11.10.2013. године одржано је усмено јавно надметање за продају на коме је донет закључак да се део непокретности додељује купцу „ДД“ д.о.о. Поднеском од 25.10.2013. године купац је доставио доказ о уплати цене, а поднеском од истог дана извршни поверилац је определио потраживање на дан 11.10.2013. године. Приговором од 28.10.2013. године дужници су затражили отклањање неправилности учињених током продаје, јер суд није поновно проценио вредност. Закључком од 30.10.2013. године суд је прогласио продају дела непокретности без правног дејства и у том делу укинуо закључак о додељивању купцу, а преостале непокретности су предате купцу. Дужници су против овог закључка поднели захтев за отклањање неправилности који је решењем Ипв 293/13 од 21.11.2013. године одбачен уз упут извршном судији да одлучи о њему. Решењем суда од 25.11.2013. године одбијен је захтев дужника. Решењем Ипв 322/13 од 16.12.2013. године одбијен је приговор извршних дужника и потврђено решење првостепеног суда од 25.11.2013. године. Закључком суда И 1230/10 од 23.12.2013. године утврђен је преостали дуг и одређено да се изврши немирење потраживања извршног повериоца, а у износима ближе наведеним у побијаној пресуди за преостало неизмирено потраживање. Поднеском од 09.10.2014. године извршни поверилац је известио да су извршни дужници намирили дуг и да повлачи предлог за извршење те је предложио суду да обустави поступак. Решењем суда од 16.10.2014. године је обустављен.

Код овако утврђеног чињеничног стања правилно је примењено материјално право у побијаној одлуци када је закључено да тужена није одговорна за тражену накнаду материјалне штете.

По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак нижестепених судова да у конкретном случају није било незаконитог, односно неправилног рада органа тужене односно суда у спорном извршном поступку у смислу члана 172. став 1. ЗОО, јер тужиоци нису доказали да им је орган тужене својим чињењем или нечињењем односно неправилним и незаконитим радом у оквиру спровођења извршног поступка проузроковао конкретну штету, због чега нема одговорности тужене. Тужиоци свој захтев за штету заснивају на околности да је суд у поступку принудног извршења потраживања „ВВ“ а.д. ... као извршног повериоца по предлогу за извршење, којим је

тражена продаја на непокретностима извршних дужника на основу споразума о заснивању заложног права на истима дозволио промену повериоца на „ГГ“ д.о.о.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је правилно закључио да у радњама суда нема неправилног и незаконитог рада без обзира што је у то време важећи члан 37. став 1. Закона о извршном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 125/04 од 22.11.2004. године) дозвољавао само одређивање извршења на предлог лица које није у извршној исправи означено као поверилац, а не и пренос и прелаз потраживања у току извршног поступка, а након доношења решења о извршењу, обзиром да је било места сходној примени одредаба ЗПП према члану 27. истог закона.

Надаље је правилно закључио да је у току наведеног извршног поступка дошло до промене закона којим се регулише извршни поступак тако што је Закон о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС“, бр. 31 од 09.05.2011. године) ступио на снагу 17.05.2011. године, а примењивао се од 17.09.2011. године. У прелазним и завршним одредбама у члану 358. став 1. прописано је да ће се поступци извршења и обезбеђења у којима је до дана почетка дана примене овог закона започето спровођење извршења окончати по одредбама овог закона. Чланом 23. Закона о извршењу и обезбеђењу регулисан је пренос и прелаз потраживања и обавеза на тај начин што је прописано да се извршење одређује и спроводи и на предлог и у корист лица које у извршној исправи није означено као извршни поверилац, ако оно јавном или у складу са законом овереном исправом докаже да је потраживање на њега пренето или да је на њега на други начин прешло пре или у току поступка, а ако то није могуће пренос или прелаз потраживања доказује се правноснажном односно коначном одлуком, донетом у парничном, прекршајном или у управном поступку. Истом одредбом прописано је да у случају преноса или прелаза потраживања са извршног повериоца на треће лице након доношења решења о извршењу стицалац ступа на место извршног повериоца и да на предлог стицаоца суд односно извршитељ закључком утврђује да је стицалац ступио на место ранијег извршног повериоца, да стицалац прима поступак у стању у каквом се налази и према противној страни има иста права која је и његов претходник имао, а извршни дужник може истаћи према стицаоцу поред приговора које има према њему и оне приговоре које је могао истаћи према уступцоу до часа када је сазнао за промену.

По правилном становишту нижестепених судова, из свега наведеног следи да је у току извршног поступка дошло до измене закона којим се прописује поступак извршења и да је одредбама новог Закона о извршењу и обезбеђењу на другачији начин уређен поступак у случају преноса и прелаза потраживања, тако што је дозвољена промена повериоца у току спровођења извршења, а након доношења решења о извршењу. Стога, поступање извршног суда којим је утврђено да је на место старог извршног повериоца ступио нови извршни поверилац, не води закључку о незаконитом и неправилном поступању извршног суда, а самим тим и одговорности тужене за накнаду штете.

Тужиоци у ревизији указују да је за њих штета настала због тога што је суд у поступку принудног извршења потраживање извршног повериоца могао намирити продајом усева са земљишта, односно да је пропустио да води рачуна о сразмери између потраживања и вредности предмета извршења. Међутим, како то правилно закључују нижестепени судови, поступак извршења је управо покренут и вођен ради реализације заложног права на непокретностима ради намирења новчаног

потраживања на основу споразума о заснивању заложног права као извршне исправе, чиме се остварује садржина споразума, а које разлоге прихвата и Врховни касациони суд, као правилне.

У погледу навода ревизије да је извршни суд у поступку продаје непокретности извршних дужника погрешно утврдио вредност пољопривредног земљишта чиме им је причињена штета, ови наводи нису од утицаја на другачије пресуђење имајући у виду да је процена вредности земљишта извршена у самом поступку извршења у коме су тужиоци као извршни дужници користили процесна права да на исту утичу, при чему је извршни суд на рочишту за јавну продају од 30.04.2013. године донео закључак да се рочиште неће одржати и усвојио предлог извршних дужника да се због протеча времена и тржишне вредности непокретности путем стручног лица поновно утврди вредност тих непокретности. Стога правилност правноснажних одлука у току поступка које су донете од стране извршног суда не може бити предмет оцене суда у овој парници.

Следом реченог нису основани наводи ревидента о погрешној примени материјалног права.

Овог из разлога што одговорност тужене за рад судова лежи у незаконитом раду под чиме се сматра поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон или други пропис, односно општи акт примени. Тужиоци нису доказали постојање узрочно-последичне везе између чињења односно не чинења органа тужене-извршног суда и настале штете. Такође, нису доказали ни неправилан рад извршног суда. Неправилан рад јесте чињење или нечињење противно уобичајеном или прописаном начину обављања делатности који штети праву и интересима неког лица. И незаконит и неправилан рад органа подразумева противправност радњи истог. Евентуално погрешно тумачење прописа од стране судије не преставља незаконити и неправилан рад суда због којих би држава одговарала у смислу члана 172. став 1. ЗОО за евентуално насталу штету. Осим тога, поступање извршног суда је било у складу са одредбама Закона о извршном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 125/04 од 22.11.2004. године) и Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС“, бр. 31/11 од 09.05.2011. године) у коме није било повреде права од стране извршног суда.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане одлуке, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**